

- (iv) 1-1-2009, ਦੱਤ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਜ ਨੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਲਾਗਤ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦੀ। ਇਹ 10 ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 12½% ਦੇ ਰੇਟ ਨਾਲ ਘੱਟਕੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਧੀ (WDV) ਨਾਲ ਘਿਸਾਵਟ (Depreciation) ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 4 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉ।
- (v) ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਪਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ : ਪੂੰਜੀ 40,000 ਰੁਪਏ; ਲੈਣਦਾਰ (Creditors) 20,000 ਰੁਪਏ; ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ (Revenue) 75,000 ਰੁਪਏ, ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸਟਾਕ (ਸਾਮਾਨ) 10,000 ਰੁਪਏ।
- (vi) A ਅਤੇ B ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹਨ, ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀ ਨੂੰ 3 : 2 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (A ਦੀ ਪੂੰਜੀ 30,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ B ਦੀ ਪੂੰਜੀ 15,000 ਰੁਪਏ) ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ C ਨੂੰ 1/5 ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। C ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਰਾਸ਼ੀ ਲਿਆਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ?
- (vii) ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਖਾਤਾ (Revaluation Account) ਕੀ ਹੈ ?
- (viii) ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ (Account) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (ix) ਨਿਸ਼ਚਤ (Fixed) ਅਤੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ (Fluctuating) ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- (x) ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ (Partnership) ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
- (xi) ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
- (xii) ਟਰਾਇਲ ਬੈਲੇਂਸ (Trial Balance) ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ। 10×3=30

Note :— Attempt any *two* questions.

- From the following particulars ascertain the balance that would appear in the Bank Passbook of A on 31st December, 2017 :
  - The bank overdraft as per Cash Book on 31st December, 2017 Rs. 6,340.
  - Interest on overdraft for 6 months ending 31st December, 2017 Rs. 160 is entered in Pass Book.
  - Bank charges of Rs. 400 are debited in the Passbook only.
  - Cheques issued but not cashed prior to 31st December, 2017, amounted to Rs. 11,68,000.
  - Cheques paid into bank but not cleared before 31st December, 2017 were for Rs. 22,17,000.
  - Interest on investments collected by the bank and credited in the Pass Book Rs. 12,00,000

2. The Balance Sheet of Thapar on 1st January, 2017 was as follows :

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
Trade Payables	15,00,000	Plant & Machinery	30,00,000
Expenses Payable	1,50,000	Furniture & Fixtures	3,00,000
Capital	50,00,000	Trade Receivables	14,00,000
		Cash at Bank	6,50,000
		Inventories	13,00,000
	66,50,000		66,50,000

During 2017, his Profit and Loss Account revealed a net profit of Rs. 15,30,000. This was after allowing for the following :

- Interest on capital @ 6% p.a.
- Depreciation on Plant and Machinery @ 10% and on Furniture and Fixtures @ 5%.
- A provision for Doubtful Debts @ 5% of the trade receivables as at 31st December, 2017.

But while preparing the Profit and Loss Account he had forgotten to provide for :

- Outstanding expenses totaling Rs. 1,80,000 and
- Prepaid insurance to the extent of Rs. 20,000.

His current assets and liabilities on 31st December, 2017 were :
Inventories Rs. 14,50,000; Trade Receivables Rs. 20,00,000;
Cash at Bank Rs. 10,35,000 and Trade Payables Rs. 11,40,000.

During the year he withdrew Rs. 6,00,000 for domestic use.

Required :

Draw up his Balance Sheet at the end of the year.

- State the scope and importance of accounting.
- Distinguish between :
  - Going concern concept and cost concept and
  - Money measurement concept and matching concept.

10×2=20

SECTION—B

Note :— Attempt any *two* questions.

- A, B and C are in partnership sharing Profits and Losses in the ratio of 5:3:2. The Balance Sheet of the firm on 31.12.2015 was as follows :

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital A/cs :		Sundry Fixed Assets	80,000
A	50,000	Inventories	50,000
B	40,000	Trade Receivables	30,000
C	30,000	Joint Life Policy	20,000
Bank Loan	40,000	Bank	10,000
Trade Payables	30,000		
	1,90,000		1,90,000

On 1.1.2016, A wants to retire, B and C agreed to continue at 2:1. Joint Life Policy was taken on 1.1.2010 for Rs. 1,00,000 and its surrender value as on 31.12.2015 was Rs. 25,000. For the purpose of A's retirement goodwill was raised for Rs. 1,00,000. Sundry Fixed Assets was revalued for Rs. 1,10,000. But B and C did not prefer to show such increase in assets in the Balance Sheet. Also they agreed to bring necessary cash to discharge 50% of A's claim, to make the bank balance Rs. 25,000 and to make their capital proportionate.

Required :

Prepare necessary journal entries.

6. B and N were partners. The partnership deed provides inter alia :
- That the accounts be balanced on 31st December each year.
  - That the profits be divided as follows :
B : One-half; N : One-third and carried to Reserve Account : One-sixth.
  - That in the event of death of a partner, his executor will be entitled to the following :
    - the capital to his credit at the date of death;
    - his proportion of profit to date of death based on the average profits of the last three completed years;
    - his share of goodwill based on three years' purchases of the average profits for the three preceding completed years.

Trial Balance on 31st December, 2015

Particulars	Dr. (Rs.)	Cr. (Rs.)
B's Capital		90,000
N's Capital		60,000
Reserve		30,000
Bills Receivable	50,000	
Investments	40,000	
Cash	1,10,000	
Trade Payables		20,000
Total	2,00,000	2,00,000

The profits for the three years were 2013 : Rs. 42,000; 2014 : Rs. 39,000 and 2015 Rs. 45,000. N died on 1st May, 2016. Show the calculation of N's (i) Share of Profits; (ii) Share of Goodwill; (iii) Draw up N's Executors Account as would appear in the firm's ledger transferring the amount to the Loan Account.

7. How will you deal with the following items in the final accounts of a charitable institution ?
- Life Membership Fees
  - Subscriptions
  - Admission Fees
  - Legacy.
8. Distinguish between Maximum Loss method and Proportionate Capitals method of piecemeal distribution. $10 \times 2 = 20$

SECTION—C

9. Describe any *ten* of the following :
- Pass a compound journal entry in respect of the following :
Cash received from Hari Rs. 2,000 and allowed him Rs. 100 as discount.
  - Paid to Mahesh Rs. 1,080 in full satisfaction by cheque. We owed to Mahesh Rs. 1,120 for goods purchased. Enter the above transaction in Cash Book.
  - At the end of an accounting year, a trader finds that no entry has been passed in the books of accounts in respect of goods given as charity during the year Rs. 501. Journalise the transaction.
  - On 1-1-2009, Dutt & Sons purchased a machine costing Rs. 10,000. Its working life is 10 years. It has been decided to depreciate it at the rate of 12½% on the diminishing balance method. Show the Machinery A/c for first four years.
  - From the following information calculate total assets of the business : Capital Rs. 40,000; Creditors Rs. 20,000; Revenue earned during the period Rs. 75,000; Value of stock unsold Rs. 10,000.
  - A and B are partners sharing profit and losses in the ratio of 3 : 2 (A's Capital Rs. 30,000 and B's Capital Rs. 15,000). They admitted C and agreed to give 1/5th share of profits to him. How much C should bring towards capital ?
  - What is Revaluation A/c ?
  - What is meant by Income and Expenditure A/c ?
  - Distinguish between fixed and fluctuating capital.
  - What are the features of partnership ?
  - What is the extent of liability of a minor admitted to benefits of a partnership ?
  - What are the objectives of preparing a Trial Balance ?

$10 \times 3 = 30$

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਗ ਏ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਓ

ਨੋਟ: ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ A ਦੀ ਬੈਂਕ ਪਾਸ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ 31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉ :
  - (1) 31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕ ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਦੇ 6,340।
  - (2) ਪਾਸ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਤੇ ਵਿਆਜ 160 ਰੁਪਏ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
  - (3) ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਸ਼ 400 ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ ਪਾਸ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਹਨ।
  - (4) ਚੈੱਕ (Cheque) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ 31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 11,68,000 ਰੁਪਏ।
  - (5) ਚੈੱਕ ਅਦਾ (Issued) ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ 31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਜੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 22,17,000 ਰੁਪਏ।
  - (6) ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਆਜ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਸ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੇ ਗਏ 12,00,000 ਰੁਪਏ।

2. ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਜਨਵਰੀ, 2017 ਨੂੰ ਥਾਪਰ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ :

ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ (Liabilities)	ਰਾਸ਼ੀ ਰੁ.	ਸੰਪਤੀ (Assets)	ਰਾਸ਼ੀ ਰੁ.
ਵਪਾਰਕ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ	15,00,000	ਪਲਾਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	30,00,000
ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਖਰਚੇ	1,50,000	ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਕਸਚਰਸ	3,00,000
ਪੂੰਜੀ	50,00,000	ਵਪਾਰਿਕ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ (Trade Receivables)	14,00,000
		ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਕਦ (Cash)	6,50,000
		ਵਸਤੂਆਂ (Inventory)	13,00,000
	66,50,000		66,50,000

2017 ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀ ਦੇ ਖਾਤੇ (Account) ਵਿੱਚ 15,30,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਜੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ :

- (ੳ) ਵਿਆਜ ਪੂੰਜੀ (Interest on capital) @ 6% p.a.
- (ਅ) ਪਲਾਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ @ 10% ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਕਸਚਰ ਤੇ @ 5% ਘਿਸਾਵਟ (Depreciation)।
- (ੲ) 31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਤੱਕ ਵਪਾਰਿਕ ਲੈਣਦਾਰੀ (Trade Receivable) ਤੇ @ 5% ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ (Provision for Doubtful Debts) ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ।

ਪਰ ਲਾਭ ਹਾਨੀ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ : (1) ਬਕਾਇਆ ਖਰਚੇ (Outstanding expenses) 1,80,000 ਰੁਪਏ (2) ਪ੍ਰੀਪੇਡ ਇੰਸੂਰੈਂਸ 20,000 ਰੁਪਏ ਪਾਉਣਾ ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ।

31 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਚਾਲੂ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸਨ :

ਵਸਤੂਆਂ 14,50,000 ਰੁਪਏ; ਵਪਾਰਿਕ ਲੈਣਦਾਰੀ (Trade Receivable) 20,00,000 ਰੁਪਏ; ਬੈਂਕ ਨਕਦੀ 10,35,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਬਕਾਇਆ (Trade Payables) 11,40,000 ਰੁਪਏ।

ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਘਰੇਲੂ ਵਸਤੂ ਲਈ 6,00,000 ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਏ।

ਜ਼ਰੂਰਤ : ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਬਣਾਉ।

- ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ (scope) ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ :
(ੳ) ਫਰਮ ਦੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਧਾਰਨਾ (concept)
(ਅ) ਪੈਸੇ (Money) ਦੀ ਮਾਪ ਅਤੇ ਮਿਲਾਣ (Matching) ਧਾਰਨਾ। $10 \times 2 = 20$

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ: ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

- A, B ਅਤੇ C ਸਾਂਝੇਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹਾਨੀ 5:3:2 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫਰਮ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ 31.12.2015 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ

ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ (Liabilities)	ਰਾਸ਼ੀ ਰੁ.	ਸੰਪਤੀ (Assets)	ਰਾਸ਼ੀ ਰੁ.
ਪੂੰਜੀ ਖਾਤਾ :		ਅਚਲ ਸੰਪਤੀਆਂ (Fixed Assets)	80,000
A	50,000	ਵਸਤੂਆਂ	50,000
B	40,000	ਵਪਾਰਿਕ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ (Trade Receivables)	30,000
C	30,000	ਸੰਯੁਕਤ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ	20,000
ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਾ	40,000	ਬੈਂਕ	10,000
ਵਪਾਰਕ ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (Trade Payables)	30,000		
	1,90,000		1,90,000

1.1.2016 ਨੂੰ A ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, B ਅਤੇ C 2:1 ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 1.1.2010 ਨੂੰ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ (Joint life policy) ਲਈ ਗਈ ਇਸਦਾ ਸਮਰਪਣ ਮੁੱਲ (Surrender value) 31.12.2015 ਨੂੰ 25,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। A ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ (goodwill) ਦਾ ਮੁੱਲ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਮੰਨਿਆ। ਅਚਲ ਸੰਪਤੀਆਂ (Fixed Assets) ਦਾ ਪੁਨਰਅੰਕਣ ਕੀਮਤ 1,10,000 ਰੁਪਏ (ਇੱਕ ਲੱਖ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ) ਕੀਤੀ ਗਈ। B ਅਤੇ C ਨੇ ਇਸ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ B ਅਤੇ C ਇਸ ਤੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਨੀ ਪੂੰਜੀ ਲਿਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ A ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ 50% ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਸਕੇ, ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ 25,000 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਹਾਨੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਇੰਦਰਾਜ (Journal Entries) ਕਰੋ।

- B ਅਤੇ N ਸਾਂਝੇਦਾਰ (partners) ਸਨ। ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੁਹਈਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ :

- ਅਕਾਊਂਟਸ ਹਰ ਸਾਲ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- ਲਾਭ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ :

B : 1/2 ; N : 1/3 ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿੱਚ 1/6।

(iii) ਸਾਂਝੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ :

(ੳ) ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ

(ਅ) ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪੂਰੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਔਸਤ ਲਾਭ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(ੲ) ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ (goodwill) ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਔਸਤ ਲਾਭ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਲਾਭ ਪਿਛਲੇ 3 ਪੂਰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਜਮਾਇਸ਼ ਸੰਤੁਲਨ (Trial Balance) 31 ਦਸੰਬਰ, 2015

ਵਿਵਰਣ	ਡੈਬਿਟ (ਰੁ.)	ਕਰੈਡਿਟ (ਰੁ.)
B ਦੀ ਪੂੰਜੀ (Capital)		90,000
N ਦੀ ਪੂੰਜੀ (Capital)		60,000
ਰਿਜ਼ਰਵ		30,000
ਬਿਲ ਰਿਸੀਵੇਬਲ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਯੋਗ)	50,000	
ਨਿਵੇਸ਼ (Investments)	40,000	
ਨਕਦ (ਕੈਸ਼)	1,10,000	
Trade Payables		20,000
ਕੁੱਲ	2,00,000	2,00,000

ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸੀ 2013 : 42,000 ਰੁਪਏ; 2014 : 39,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 2015 : 45,000 ਰੁਪਏ। 1 ਮਈ, 2016 ਨੂੰ N ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। N ਦੀ ਗਣਨਾ

(calculation) ਦਿਖਾਉ। (i) ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, (ii) ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ (goodwill) ਦਾ ਹਿੱਸਾ, (iii) N ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਖਾਤਾ ਜੋ ਫਰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਨ ਅਕਾਉਂਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਖਾਤੇ (accounts) ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠੋਗੇ :

(ੳ) ਲਾਈਵ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ

(ਅ) ਸਬਸਕਰਿਪਸ਼ਨ

(ੲ) ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ

(ਸ) ਵਿਰਾਸਤ (Legacy)।

8. ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ (piecemeal distribution) ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂੰਜੀ ਵਿਧੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ। $10 \times 2 = 20$

ਭਾਗ—ੲ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

(i) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਰਤ ਇੰਦਰਾਜ (entry) ਪਾਸ ਕਰੋ :
ਹਰੀ ਤੋਂ 2,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ।

(ii) ਮਹਿਕ ਨੂੰ 1,080 ਰੁਪਏ ਪੂਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ। ਮਹਿਕ ਤੋਂ 1,120 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਉਧਾਰ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

(iii) ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ 501 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜੋ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੋ।